

Οι νέοι σε απόγνωση

Οι συνέπειες της κρίσης στη ζωή και στην ψυχή των αυριανών πολιτών

Κοίταξα προς τα πίσω, τα σημειώματά μου του τελευταίου χρόνου στα «ΝΕΑ». Καθένα είναι πιο γκριζό από το προηγούμενο – τα τελευταία σχεδόν μαύρα. Και κάθε φορά που σκέφτομαι τα εγγόνια μου, το μόνο που μου δίνει κάποια ελπίδα είναι ότι, όταν αυτά θα ψάχνουν για δουλειά, εγώ μάλλον θα έχω πάει εκεί που πάμε όλοι!

Καθώς λοιπόν φτάνουμε στον πάτο, παντού στον Τύπο διαβάζουμε μαρτυρίες νέων για τη ζωή τους στην κρίση. Αυτό στάθηκε αφορμή για το σημερινό σημείωμά να δούμε τι κάνουν αυτοί οι άνθρωποι που έχουν όλη τη ζωή μπροστά τους και τη βλέπουν να χάνεται πριν καλά καλά την ξεκινήσουν. Πώς σκέπτονται, πώς διαμορφώνονται οι ψυχές τους, πώς αντιμετωπίζουν το πρόβλημα, να μην ξέρουν πού στέκονται και πού πάνε.

Γυναίκες και οι δύο· το πιο εύλωτο, ως πιο ευαίσθητο από κάθε άποψη, κομμάτι της κοινωνίας. Η πρώτη, νέα γυναίκα χωρίς δουλειά 15 μήνες· χωρίς επίδομα ανεργίας· απολυμένη. Θα δούλευε πωλήτρια, ακόμα και καθαρίστρια, από λογιστρία που εργαζόταν μέχρι να την απολύσουν. Αρραβωνιασμένη. «Θέλουμε να κάνουμε οικογένεια με τον αρραβωνιαστικό μου αλλά καταλαβαίνουμε ότι δεν είναι η ώρα». Έτσι λέει. Τη στηρίζουν οικονομικά η οικογένειά της και ο σύντροφός της.

Πάει και η οικογένεια. Αν καθυστερήσει πολύ να βρει κάποια δουλειά, ποιος ξέρει, μπορεί και να χωρίσει το ζευγάρι. Η μια διάλυση φέρνει την άλλη και τελικά τη διάλυση της ψυχής αυτών των νέων. Παρεμπιπτόντως: μια άλλη θα πει «αν το ήξερα, δεν θα είχα κάνει παιδιά!».

Όλα αυτά μιλούν από μόνα τους.

Πώς και τι να καταλάβουμε τώρα στα γεράματα εμείς οι μεγάλοι, που είτε έχουμε ολοκληρώσει τον εργασιακό μας κύκλο είτε κοντεύουμε να τον ολοκληρώσουμε και να γίνουμε έφεδροι, από τις ψυχές αυτών των νέων· κυρίως των νέων γυναικών!

Πιο συγκλονιστική όμως είναι η δήλωση μιας πολύ νέας γυναίκας που μαρτυράει ολόκληρη καταστροφή: «Εμπνεύσεις υπάρχουν, ομάδες υπάρχουν, αγκαλιές υπάρχουν, κουράγιο δεν υπάρχει και πίστη». Αυτό τώρα πώς να το διαχειριστεί ο γραφιάς, πώς να το αναλύσει και να το ερμηνεύσει; Και τι να ερμηνεύσει, όταν φτάνει στο σημείο η νέα καλλιτέχνης να λέει ότι τα έχει όλα, εκτός από κουράγιο και πίστη;

Μπορούμε, λοιπόν, άραγε, να καταλάβουμε, να αποδεσμεύσουμε αυτές τις καταστροφές που η κρίση προκαλεί μέσα μας; Και να αντιληφθούμε τις συντελούμενες διεργασίες σ' αυτές τις ζωές που τώρα χτίζονται και σύντομα ξαναγκρεμίζονται;

Η κρίση εμφανίζεται ως οικονομική· είναι όμως πολύ βαθύτερη και έχει αγκαλιάσει το σύνολο του δημόσιου και ιδιωτικού βίου· την κοινωνία, τους θεσμούς, τον ιστό της κρατικής οργάνωσης, την πολιτική και τους πολιτικούς, όλα. Όταν λοιπόν όλα διαλύονται, καθένας απομονώνεται, φροντίζοντας πώς θα επιζήσει. Η ατομικότητα οδηγεί σιγά σιγά σε σύγκρουση μιας κοινωνικής ομάδας με άλλες. Όλοι στρέφονται εναντίον όλων και η κοινωνική συνοχή ή η κοινωνική αλληλεγγύη έχει εξαφανιστεί: η κοινωνία διαλύεται.

Ολα ξεκίνησαν από την οικονομική κρίση; Πολύ μικρή σημασία έχει· η αφεντιά μου, αν ερωτούνταν, θα απαντούσε «όχι». Οι διεργασίες στην κοινωνία, στις κοινωνικές σχέσεις, τις νοοτροπίες, τις συμπεριφορές κινούνται πολύ αργά, πιο αργά από οτιδήποτε

“

Οι νέοι και οι νέες που δεν έχουν και μεγάλα περιθώρια για να κάνουν οικογένεια τι θα γίνουν αύριο; Τι θα είναι αύριο; Θα μπορέσουν να είναι κοινωνικά υποκειμένα μιας άλλης κοινωνίας ή εξουθενωμένοι, απογοητευμένοι για την απώλεια, ουσιαστικά, της ζωής τους, θα έχουν κάτι άλλο γίνει που ούτε να το σκέπτομαι δεν θέλω;

τε άλλο· εκτός από βίαιες επεμβάσεις, όπως συμβαίνει τώρα.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο είναι καταλυτικός ο ρόλος της οικονομικής κρίσης: είναι η βίαιη επέμβαση. Ας έχουμε πάντως υπόψη ότι τέτοιου είδους βίαιες επεμβάσεις δεν οδηγούν την κοινωνία στο «καλό»· δεν επιταχύνουν ούτε επιβραδύνουν τις εξελίξεις. Απλώς, τις καταστρέφουν.

Αυτός είναι ο λόγος που συχνά λέω ότι η μετά την κρίση κοινωνία θα είναι μια άλλη, εντελώς διαφορετική· για μας, τους μεγάλους, που βρήκαμε τα κλειδιά για να ξεκλειδώσουμε τις κοινωνικές σχέσεις του παρελθόντος, ίσως φανεί δύσκολο, όσοι προλάβουμε να το δούμε, να βρούμε τα κλειδιά για τις νέες κοινωνικές σχέσεις – ο καπιταλισμός έχει αποδειχτεί ανυπέρβλητο ισχυρό σύστημα.

Ας επανέλθουμε στους νέους. Αν η ανάλυσή μου είναι πολύ κοντά στις πραγματικότητες, σε αυτά που ζούμε και βλέπουμε, οι ερωτήσεις ξεπηδάνε μόνες τους· αυτοί οι νέοι και οι νέες που δεν έχουν και μεγάλα περιθώρια για να κάνουν οικογένεια τι θα γίνουν αύριο; Τι θα είναι αύριο; Θα μπορέσουν να είναι κοινωνικά υποκειμένα μιας άλλης κοινωνίας ή εξουθενωμένοι, απογοητευμένοι για την απώλεια, ουσιαστικά, της ζωής τους, θα έχουν κάτι άλλο γίνει που ούτε να το σκέπτομαι δεν θέλω;

Ζητώ συγγνώμη που τα βλέπω τόσο μαύρα· δεν μπόρεσα να τα δω γκριζά, έστω. Σκέφτεστε μια κοινωνία χωρίς παιδάκια χαρούμενα, να τρέχουν τσιρίζοντας, που να σε κάνουν να είσαι χαμογελαστός όλη μέρα;

Ο Βασίλης Κρεμμυδάς είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ

Απέραντο φρενοκομείο

Είναι κι αυτό, που αυτός ο άνθρωπος συγκεντρώνει πάνω του όλα τα κλισέ της ψυχολογίας. Και πρωτότοκος, και πορφυρογέννητος, και διγενής και τρικατάληκτος και παρεξηγίρης. Με τέτοιο ιστορικό δεν είναι να απορεί κανείς πώς τα κατάφερε να βγάλει από τα ρούχα του τον Σαρκοζί και τον κόσμο όλο.



ΤΗΣ ΡΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Σε ένα τετ-α-κε της ιστορίας επάνω, ξέχασε ότι οδηγεί στη Μόντσα και πήρε τη στροφή όπως κάνουμε στη Ριτσώνα.

Οι άλλοι όμως; Τους δίνει την ευκαιρία στο πιάτο, κι αντί να του κάνουν τη μούρη κρέας, σκανδαλίζονται και εγείρουν θλιβερά διαδικαστικά κωλύματα. Πουρκουά;

Και η «αμεσοδημοκρατία» που ευαγγελίζονταν τόσους μήνες; Τι στο καλό; Για πλάκα ευλογούσαν την πλατεία σαν τους σκιώδεις Παντοκράτορες; Για μπαλ μασκέ το πέρασαν το κίνημα των «αγαναχτισμένων» που θα κατάπινε λέει την ανίσχυρη κυβέρνηση με το πάνδημο αίτημα «δεν χρωστάμε - δεν πουλάμε - δεν πληρώνουμε»;

Στο κάλογοι των ημερών να μην ξεχάσω να συμπεριλάβω και τις ενστάσεις ορισμένων που νιώθουν στην πλάτη τους βαριά τη ράβδο των δημοσκοπήσεων και αντιδρούν αναλόγως μασκαρεύοντας το εκλογικό τους άγχος σε «συνειδησιακό» πρόβλημα.

Πόσες ευκαιρίες έχει στην καριέρα του ένας μη υπουπουργοποιήσιμος βουλευτής να γίνει πρωτοσέλιδο; Εγώ λέω μόνον μία. Δραχημή παραπάνω.

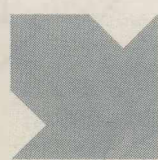
ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ

Ας είμεθα ρεαλιστές, που έλεγαν και οι παλαιότεροι. Όσο ρεαλιστής ήταν κι εκείνος ο καφενόβιος που μας κληροδότησε το μνημειώδες «δεξιότερα Κουροπάτκιν» – ή και «αριστερότερα», δεν έχει



ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

αυτά τα χρόνια. Δεν αναφέρομαι καν στον τρόπο με τον οποίο απορροφούσαμε τα Μεσογειακά Προγράμματα, τα «πακέτα» και τα λοιπά διοικητομύρια. Αυτά είναι γνωστά και τώρα πια είναι αργά για να πενθούμε στο κενοτάφιο



Αλήθεια ποια Ευρώπη θα αρνηθούμε και σε ποια Ευρώπη θα συγκατανεύσουμε, αν ποτέ φτάσουμε ως εκεί;

μιας περιουσίας που χάθηκε και αν τω νείναι τώρα τι ωραία που θα 'μασταν κι άλλα παρόμοια.

Αναφέρομαι στην πολιτική και τους πολιτικούς μας. Η Ευρώπη, και δη ο περίφημος γαλλογερμανικός άξονας, ήταν ο σταθερός πόλος αναφοράς για μια πολιτική τάξη, σαν την δική μας, που έπασχε από χρόνια ατροφία προσανατολισμού. Στις συγκεντρώσεις των Βρυξελλών ψηφίζαμε για την καμπύλη των αγγουριών ή για το μήκος του προφυλακτικού χωρίς να δημιουργούμε προβλήματα. Στα μεγάλα ζητήματα συμπεριφερθήκαμε με σεβασμό απέναντι στους κανόνες του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Δεχθήκαμε ασμένως τις επιταγές του Μάαστριχτ, της Λισαβώνας, ακόμη και το σχέδιο του ευρωπαϊκού συντάγματος εμείς, πρώτοι και καλύτεροι το περάσαμε χωρίς πολλά πολλά.

Και η αλήθεια είναι ότι δεν ζητούσαμε πολλά. Ανεβάζαμε τους τόνους για να ζητήσουμε πίσω τα Ελγίνεια και τους κατεβάζαμε όποτε η επίσημη Ευρώπη μάς διαβεβαίωνε πως δεν θα αποκαλέσει ποτέ Μακεδονία την ακατονόμαστη πρώην. Βάζαμε και κάνα βέτο όποτε το θέμα ήταν η Τουρκία, όμως κι εκεί η καθοδήγηση μας αντιμετώπιζε με κατανόηση και σχετική συμπάθεια, μια και αποδεικνύαμε για μια ακόμη φορά πως έχουμε εκπαιδευτεί τόσο καλά ώστε να μπορούμε να διαβάζουμε και τις κρυφές επιθυμίες της. Όταν σταματήσαμε να προβάλλουμε εμείς το βέτο άρχισε να το προβάλλει εκείνη.

Ωσπου ήρθε εκείνη η μέρα που η Ευρώπη άρχισε να παθαίνει κρίσεις. Η καθοδήγηση δεν ξέρει τι οδηγίες να δώσει στη βάση, αλλά λέει ο ένας κι άλλα λέει ο άλλος, μέσα στον πανι-

κό κάποιοι ζητούν ομοσπονδία, άλλοι οικονομική διακυβέρνηση, άλλοι χαμογελούν σαρδόνια και γενικά η κατάσταση θυμίζει τρωτικό που έχασε το αζιμούθιο του. Δεν ξέρει πώς να πάει στον Βορρά γιατί κοντεύει να του φύγει μέσα από τα χέρια του ο Νότος. Όπου και μες στον πανικό ο καφενόβιος της παρέας τα έχει χάσει.

Και μη έχοντας τι να πει ο ανευθυνούπεύθυνος, για να σώσει τη χάρη του, αποφασίζει να κάνει δημοψήφισμα, ελπίζοντας πως μες στον πανικό του θα μηδενίσει τον χρόνο και θα γυρίσει τριάντα χρόνια πίσω για να τα πάρει όλα από την αρχή. Αλήθεια ποια Ευρώπη θα αρνηθούμε και σε ποια Ευρώπη θα συγκατανεύσουμε, αν ποτέ φτάσουμε ως εκεί; Λεπτομέρειες θα μου πείτε. Στη δημοκρατία δεν έχει σημασία τι ψηφίζεις, σημασία έχει να ψηφίζεις.

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

Θύελλα μετά το τελεσίγραφο

Αναταράξεις στην Αθήνα μετά τις Κάννες, όπου οι εταίροι αντέδρασαν στο δημοψήφισμα παγώνοντας την 6η δόση

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ενώπιον ραγδαίων πολιτικών εξελίξεων βρίσκεται εκ των πραγμάτων από τις πρώτες πρωινές ώρες η χώρα, έπειτα από το τελεσίγραφο της Ανγκελα Μέρκελ και του Νικολά Σαρκοζί προς την ελληνική κυβέρνηση αναφορικά με το δημοψήφισμα που εξήγγειλε προ τριμήνου ο Γιώργος Παπανδρέου.

Έπειτα από μια δραματική σύσκεψη στις Κάννες, στο περιθώριο της Συνόδου του G20 η κ. Μέρκελ και ο κ. Σαρκοζί ανακοίνωσαν ότι το δημοψήφισμα θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 4 Δεκεμβρίου με ένα και μοναδικό ερώτημα που θα είναι «ναι ή όχι στο ευρώ». Αργότερα, ο Γ. Παπανδρέου επιβεβαίωσε ότι το δημοψήφισμα θα πραγματοποιηθεί τη συγκεκριμένη ημερομηνία και το ερώτημα που θα τεθεί στην κρίση του ελληνικού λαού θα είναι η παραμονή ή όχι της χώρας στην ευρωζώνη. Σε συνεργάτες του υποστήριξε ότι κατά τη σύσκεψη εκείνος πρότεινε το ερώτημα στο δημοψήφισμα να είναι «ναι ή όχι στη συμφωνία» (της 26ης Οκτωβρίου), ώστε από το αποτέλεσμα να συνεπάγεται αν οι ψηφοφόροι επιθυμούν να παραμείνει η χώρα στο ευρώ ή όχι. Η θέση του κ. Παπανδρέου ανατράπηκε από την κ. Μέρκελ και τον κ. Σαρκοζί, που ζήτησαν ξεκάθαρο ερώτημα για το ευρώ. Η δεινή θέση στην οποία περιέρχεται πλέον η χώρα εξαιτίας των χειρισμών για το δημοψήφισμα, καθίσταται δυσμενέστερη καθώς βρίσκεται πλέον αντιμέτωπη και με το ενδεχόμενο παύσης πληρωμών, δεδομένου ότι Μέρκελ και Σαρκοζί συνέδεσαν απολύτως την καταβολή της 6ης δόσης του δανείου με το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και με την έκφραση της βούλησης του ελληνικού λαού να παραμείνει στη ζώνη του ευρώ.

ΤΟ ΝΤΟΜΙΝΟ. Οι αναφορές αυτές, σε συνδυασμό με την ανατροπή κάθε στρατηγικής που είχε χαράξει ο Πρωθυπουργός αναφορικά με το δημοψήφισμα σηματοδότησαν στην Αθήνα την απαρχή ενδοκυβερνητικών και εσωκομματικών διεργασιών. Το τελεσίγραφο Μέρκελ - Σαρκοζί έπεσε σαν βόμβα στην κυβέρνηση, καθώς στο προχθεσινό μαραθώνιας διάρκειας Υπουργικό Συμβούλιο, ο Πρωθυπουργός είχε διαβεβαιώσει τα στελέχη ότι είχε ενημερώσει την κ. Μέρκελ και τον κ. Σαρκοζί για την πρόθεσή του να διεξαγάγει δημοψήφισμα, πράγμα που και οι δυο αρνήθηκαν διαρρήδην χδης. Ταυτόχρονα είχε πει ότι διαθέτει διαβεβαιώσεις ότι η 6η δόση του δανείου θα εκταμειωθεί όπως έχει καθο-

ριστεί, το οποίο επίσης όχι μόνο αρνήθηκαν η κ. Μέρκελ και ο κ. Σαρκοζί, αλλά όπως προαναφέρεται συνέδεσαν την εκταμίευση της δόσης με το «ναι» στην ευρωζώνη.

Επακολούθησαν ολονύκτιες διαβουλεύσεις στελεχών τόσο της κυβέρνησης όσο και του ΠΑΣΟΚ, στον πυρήνα των οποίων ήταν το τι θα πράξουν μπροστά στα νέα δεδομένα που διαμορφώθηκαν μετά το γαλλογερμανικό τελεσίγραφο, το οποίο, όπως σημείωναν συνιστά «νηχρό χαστούκι» για τη χώρα και την κυβέρνηση.

Ο χαρακτήρας των διαβουλεύσεων, καθώς και η έκταση που έλαβαν, δημιουργούν την αίσθηση ότι εντός της ημέρας θα υπάρξουν σημαντικές εξελίξεις, οι οποίες ενδεχομένως να θέσουν εν αμφιβόλω ακόμη και τη δεδηλωμένη του ΠΑΣΟΚ στη Βουλή.

ΟΙ ΚΛΥΔΩΝΙΣΜΟΙ. Όπως τουλάχιστον εμφανίζονταν τα πράγματα τις πρώτες πρωινές ώρες:

■ αριθμός βουλευτών, που εξαρχίς



Με το ερώτημα «ναι ή όχι στο ευρώ» προγραμματίζεται το δημοψήφισμα για τις 4 Δεκεμβρίου

Όλη τη νύχτα βρίσκονταν σε εξέλιξη διαβουλεύσεις μεταξύ στελεχών του ΠΑΣΟΚ για τα νέα δεδομένα μετά το G20

Με παραίτηση απειλούσε ένας υπουργός, ενώ άλλα στελέχη φέρονταν αποφασισμένα να προβούν σε παρεμβάσεις

είχαν εκφράσει διαφωνίες για την προκήρυξη του δημοψηφίσματος, μελετούσαν ακόμη και την καταψήφιση της κυβέρνησης κατά την αυριανή ψήφο εμπιστοσύνης

■ ένας τουλάχιστον υπουργός δήλωνε έτοιμος να παραιτηθεί από την κυβέρνηση

■ υπουργοί (μεταξύ άλλων, η Α. Διαμαντοπούλου και Α. Λοβέρδος) φέρονταν αποφασισμένοι να προχωρήσουν σε παρεμβάσεις για την κρίση που σοβεί πλέον στο εσωτερικό της κυβέρνησης

■ βενιζελικοί βουλευτές εξέταζαν το ενδεχόμενο να ζητήσουν από τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης κ. Βενιζέλο να προχωρήσει σε «πρωτοβουλία διεξόδου από την κρίση».

Με αυτά τα δεδομένα είναι φανερό οι τίθενται πλέον εν αμφιβόλω τόσο η διεξαγωγή του

δημοψηφίσματος όσο και η ίδια η υπόσταση της κυβέρνησης. Ανθρωπος του περιβάλλοντος του Πρωθυπουργού δήλωσε στα «ΝΕΑ» τις πρώτες πρωινές ώρες ότι «παρακολουθούμε τις εξελίξεις, έχουμε γίνει κοινωνοί των φημών που διακινούνται, αλλά συνήθως η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική. Σε κάθε περίπτωση, με την επιστροφή του Πρωθυπουργού, θα γίνει αποτίμηση της κατάστασης που διαμορφώνεται».

Ο κ. Παπανδρέου αναμενόταν στην Αθήνα τα ξημερώματα, καθώς επιστρέφει εσπευσμένα στην Αθήνα για να εξετάσει την κατάσταση.

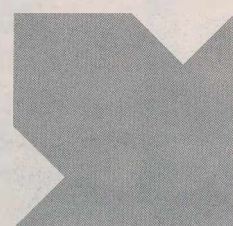
Από την πλευρά της η αξιωματική αντιπολίτευση ζήτησε με ανακοίνωσή της την άμεση αποχώρηση του Γιώργου Παπανδρέου από την πρωθυπουργία. Η ΝΔ κάνει λόγο επίσης για «άθλια παραπληροφόρηση» του κ. Παπανδρέου στους ευρωπαίους ηγέτες, καθώς όπως ανέφεραν ουδέποτε τέθηκε θέμα εξόδου της χώρας από την ευρωζώνη.





ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΩΝ ΚΑΝΝΩΝ

Στιγμιότυπο από την έκτακτη σύσκεψη για την Ελλάδα χθες στο περιθώριο του G20. Από αριστερά διακρίνονται οι Β. Σόιμπλε, Α. Μέρκελ, Ν. Σαρκοζί, Φ. Μπαρουάν, Κρ. Λαγκάρντ, Ο. Ρεν, Ζ. Μπαρόζο, Χ. Ρόμπαϊ, Γ. Παπανδρέου και Ευ. Βενιζέλος.



ΝΔ: «Το μόνο πρόβλημα είναι ο Παπανδρέου»

ΜΕ ΜΙΑ ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ανακοίνωση που καταλήγει στο αίτημα για άμεση αποχώρηση του Γιώργου Παπανδρέου από την πρωθυπουργία αντέδρασε η ΝΔ αμέσως μετά τις μεταμεσονύκτιες δηλώσεις του Πρωθυπουργού από τις Κάννες και τα «τελεσίγραφα» της γερμανίδας Καγκελαρίου Άνγκελα Μέρκελ και του γάλλου Προέδρου Νικολά Σαρκοζί, που προηγήθηκαν. Από τη Συγγρού καταγγέλλουν για «άθλια παραπληροφόρηση» τον Πρωθυπουργό ως προς τις θέσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης και τον κατηγορούν ότι με τις κινήσεις του έθεσε σε αμφισβήτηση τη συμμετοχή της χώρας στην ευρωζώνη.

«Εκπληκτοί παρακολουθήσαμε τις δηλώσεις του κ. Παπανδρέου μετά τη συνάντησή του με τους ηγέτες της Γερμανίας και της Γαλλίας. Τόσο οι δικές του δηλώσεις όσο και της κ. Μέρκελ και του κ. Σαρκοζί, αποκάλυψαν ότι ο κ. Παπανδρέου τους παρουσίασε ότι στην Ελλάδα υπάρχει δίδυμη αμφισβήτηση για την παραμονή της χώρας στην ΕΕ και στη ζώνη του ευρώ. Τέτοιο πρόβλημα είναι προφανές ότι δεν υπάρχει και πάει να το δημιουργήσει – ξαφνικά με άθλια παραπληροφόρηση – ο ίδιος ο κ. Παπανδρέου» δήλωσε ειδικότερα ο εκπρόσωπος της ΝΔ Γιάννης Μιχαλάκης και πρόσθεσε: «Το μόνο πρόβλημα που υπάρχει είναι η παραμονή του κ. Παπανδρέου στην πρωθυπουργία. Ενός ανθρώπου που τολμά να αμφισβητεί την κεντρική εθνική στρατηγική επιλογή της ευρωπαϊκής πορείας και προοπτικής της χώρας. Επιλογή που χάραξε, και μπορεί πλέον μόνον αυτή να εγυφάται, η παράταξη της ΝΔ. Ο κ. Παπανδρέου είναι επικίνδυνος και πρέπει να φύγει!».

Παγώνουν και οι διαπραγματεύσεις με τους τραπεζίτες για το κούρεμα Μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου αντέχει η οικονομία

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ
ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΜΕΣΑ Δεκεμβρίου επαρκούν τα ταμειακά διαθέσιμα της χώρας σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών. Επομένως οποιαδήποτε καθυστέρηση στη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος πέραν αυτού του χρονικού ορίου και – βεβαίως – ενδεχόμενο αρνητικό αποτέλεσμα θα οδηγούσε τη χώρα σε αδυναμία εξυπηρέτησης των δανειακών αναγκών της.

Πηγή του Διοικητικού Συμβου-

μοψηφίσματος» δήλωσε ευρωπαίος αξιωματούχος στην εφημερίδα. «Δεν μπορούν να περιμένουν ότι θα δοθούν τα λεφτά. Καταλήξαμε σε συμφωνία και δύο ημέρες μετά λένε ότι δεν μπορούν να την εφαρμόσουν. Αυτό δεν είναι σοβαρό».

Η ίδια πηγή πρόσθεσε: «Αν θέλουν να κάνουν δημοψήφισμα είναι φυσικά δικαίωμά τους και εμείς σεβόμαστε πάρα πολύ τη δημοκρατία. Αλλά στην περίπτωση αυτή δεν πρέπει να περιμένουν ότι οι άλλοι θα πληρώσουν πριν πάρουν την απόφασή τους».

Την πληροφορία ότι η Ελλάδα έχει επαρκή διαθέσιμα ως τα μέσα Δεκεμβρίου επικαλέστηκε χθες τόσο ο εκπρόσωπος του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών Μάρτιν Κότχαους, όσο και η εφημερίδα «Wall Street Journal», επικαλούμενη ανώτερο κυβερνητικό στέλεχος στην Αθήνα.

ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Ακόμα και χθες, πάντως, η γερμανική κυβέρνηση δεν έκρυβε την ενόχλησή της που δεν ενημερώθηκε από την Αθήνα σχετικά με την απόφαση περί διεξαγωγής δημοψηφίσματος. Υπάρχει μια «διττή ευθύνη» είπε ο εκπρόσωπος της Καγκελαρίου, Ζάιμπερτ: «Η ευθύνη των ευρωπαίων εταίρων να είναι αλληλέγγυοι με μία χώρα, όταν προσπαθεί η ίδια, αλλά υπάρχει και η ευθύνη, κυρίως αυτές τις ημέρες, καθεμιάς κυβέρνησης να αναλογίζεται τις συνέπειες που έχουν διεισθώς οι αποφάσεις της», είπε ο κ. Ζάιμπερτ.

Το Γενικό Λογιστήριο του Κρά-

“

ΖΑΝ ΚΛΟΝΤ
ΓΙΟΥΝΚΕΡ

Η Ελλάδα
είχε 8 δισ.

και τα έχασε...

«Το δημοψήφισμα θα γίνει στις 4 Δεκεμβρίου. Η χορήγηση της δόσης εξαρτάται από το εάν οι Έλληνες θα πουν “ναι” ή “όχι”. Η Ελλάδα είχε 8 δισ. ευρώ (η δόση του Νοεμβρίου). Η Ελλάδα έχασε 8 δισ. ευρώ με την απόφαση να θέσει όλα αυτά τα ερωτήματα (του προγράμματος βοήθειας) σε δημοψήφισμα. Είναι κρίμα»

τους υπολογίζει ότι εντός του Νοεμβρίου θα χρειαστεί 1,7 δισ. ευρώ για μισθούς και συντάξεις και 2 δισ. ευρώ για αποπληρωμή εντόκων γραμματίων του Δημοσίου. Εως τις 15 Δεκεμβρίου θα χρειαστεί περίπου 650 εκατ. ευρώ για μισθούς. Μετά τις 15 Δεκεμβρίου όμως λήγουν ομόλογα σχεδόν 3 δισ. ευρώ, ενώ πρέπει να αποπληρωθούν και έντοκα γραμμάτια ύψους 4 δισ. ευρώ και βεβαίως να καταβληθούν το δεύτερο δεκαπενθήμερο των μισθών, οι συντάξεις και τα δώρα των Χριστουγέννων, συνολικού ύψους 1,7-1,8 δισ. ευρώ. Η πρώτη λήξη ομολόγων, στις 19 Δεκεμβρίου, είναι ύψους 1,17 δισ. ευρώ.

Οι ανάγκες αυτές υπολογίζεται ότι μπορούν να χρηματοδοτηθούν με δύο εκδόσεις εντόκων γραμματίων περίπου 4 δισ. ευρώ, με 1 δισ. ευρώ από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και βεβαίως με τα φορολογικά έσοδα, ενώ είναι πιθανό να βάλει χέρι το Λογιστήριο και στα έσοδα από την αποκρατικοποίηση του ΟΠΑΠ, αν και κάτι τέτοιο ρητώς απαγορεύεται από τον νόμο.

Η ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ. Τον ίδιο δρόμο με την εκταμίευση της δόσης θα ακολουθήσει πιθανότατα και η διαδικασία της συμμετοχής των ιδιωτών στο εθελοντικό κούρεμα των ομολόγων τους, παίρνοντας αναβολή για μετά το δημοψήφισμα.

Όπως είπε χαρακτηριστικά χθες ο επικεφαλής της Ένωσης Γερμανικών Τραπεζών Μίκαελ Κρέμερ, η συμφωνία για το κούρεμα πρέπει να περιμένει. «Δεν μπορώ να φανταστώ συμφωνία για ανταλλαγή χρέους πριν από το δημοψήφισμα».

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους υπολογίζει ότι εντός του Νοεμβρίου θα χρειαστεί 1,7 δισ. ευρώ για μισθούς και συντάξεις και 2 δισ. ευρώ για αποπληρωμή εντόκων γραμματίων του Δημοσίου

λίου του ΔΝΤ επεσήμανε στο πρακτορείο Ρόιτερ ότι το Ταμείο πρέπει να είναι σίγουρο πως η χώρα θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και «αυτή τη στιγμή ο Παπανδρέου δεν είναι σε θέση να δώσει σχετική διαβεβαίωση».

Αλλά και από τις Βρυξέλλες, πηγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης είπε ότι η Ευρώπη θα ακολουθήσει τον διεθνή δανειστή (σ.σ.: δηλαδή το ΔΝΤ) και πρόσθεσε: «Όσο γρηγορότερα γίνει το δημοψήφισμα, τόσο γρηγορότερα θα εκταμιευθεί η δόση. Αλλά αυτή τη στιγμή δεν πρόκειται να πληρωθεί».

Σύμφωνα με τους «Financial Times», ο κ. Παπανδρέου εξαγρίωσε τους ευρωπαίους εταίρους του με την ανακοίνωση του δημοψηφίσματος. «Κανείς δεν πρόκειται να διαπραγματευθεί με την απειλή δη-

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ



Μιχάλης Χρυσοχοΐδης Γιώργος Παπακωνσταντίνου Δημήτρης Ρέτσας



Χάρης Καστανίδης Πάνος Μπεγλίτης Χρήστος Παπουτσίς

ΜΕ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ



Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου Ηλίας Μόσιαλος Μιλτιάδης Παπαϊωάννου Γιώργος Κουτρουμάνης Σταύρος Λαμπρινίδης



Πάνος Γερούλανος

ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ



Αννα Διαμαντοπούλου Γιάννης Ραγκούσης



Ανδρέας Λοβέρδος Κώστας Σκανδαλίδης

Ομοφωνία με πολλές διαφωνίες!

Το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει να στηρίξει το δημοψήφισμα για τη νέα δανειακή σύμβαση

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

«Ομοφωνία» με πολλές διαφωνίες είχε πετύχει για το δημοψήφισμα ο Πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου στο νυκτερινό Υπουργικό Συμβούλιο λίγες ώρες πριν από το ταξίδι του στις Κάννες, όπου αναγκάστηκε να συμφωνήσει με το τηλεσίγραφο των κ.κ Μέρκελ και Σαρκοζί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει να στηρίξει την πρόταση για το δημοψήφισμα και αυτό να αφορούσε τη νέα δανειακή σύμβαση και όχι την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας ή την παραμονή της στο ευρώ, όπως και να επισπευσθεί (το συντομότερο δυνατό) η διεξαγωγή του.

Αν και η κυβέρνηση μιλάει για ομοφωνία υπέρ του δημοψηφίσματος, εντούτοις υπήρξε σαφής διαφωνία υπουργών (Διαμαντοπούλου, Ραγκούσης, Λοβέρδος, Σκανδαλίδης) για τη διενέργεια δημοψηφίσματος με θέμα τη νέα δανειακή σύμβαση.

Αν υπάρχει ένα στοιχείο από τη συνεδρίαση που πρέπει να επισημανθεί, εκτός από τις αναφορές του Πρωθυπουργού περί κατεστημένων συμφερόντων που τον πολεμούν και οι οποίες ουσιαστικά προδιαγράφουν το ιδεολογικοπολιτικό περίγραμμα της αντιπαράθεσης όπως την εννοεί,

είναι η δυναμική εμφάνιση του πόλου των τριών υπουργών, οι οποίοι: ■ Εμφανίστηκαν στη συνεδρίαση με προσδιορισμένους ρόλους (η Αννα Διαμαντοπούλου έθεσε το διαδικαστικό θέμα της λήψης της απόφασης, ο Ανδρέας Λοβέρδος τη στρατηγική διάσταση του δημοψηφίσματος και ο Γιάννης Ραγκούσης ανέλυσε την πολιτική παράμετρο της απόφασης). ■ Δήλωσαν ευθέως ότι διαφωνούν με την απόφαση. ■ Αφησαν σαφώς να εννοηθεί ότι λειτουργούν συλλογικά.

Ο πόλος των τριών υπουργών, που συγκεντρώνει ήδη την αποδοχή αρκετών βουλευτών – είναι κοινό μυστικό ότι ο καθένας τους χωριστά συναντάται εδώ και καιρό με αριθμό βουλευτών – εμφανίζεται αποφασισμένος να συνεχίσει να παρεμβαίνει στη ρευστή κατάσταση που διαμορφώνεται πλέον στο ΠΑΣΟΚ.

Από την άλλη πλευρά, αξιοσημείωτη ήταν η παρουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο του κυβερνητικού εκπροσώπου Ηλία Μόσιαλου, που περιέγραψε το πολιτικό στίγμα του δημοψηφίσματος καθιστώντας σαφές ότι πρέπει να αποσυνδεθεί από την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας.

Σύμφωνα με τα όσα έγιναν γνωστά, πολύ σημαντική χαρακτηρίστηκε η παρέμβαση της Μαριλίζας Ξενογιαννακοπούλου, η οποία δεν διαφώνησε με το δημοψήφισμα αλλά προέβαλε επιφυλάξεις όπως επίσης ο Μ. Παπαϊωάννου, ο Π. Γερούλανος, ο Γ. Κουτρουμάνης και ο Στ. Λαμπρινίδης.



Οι τρεις –που συναντώνται εδώ και καιρό με αριθμό βουλευτών – δήλωσαν ευθέως ότι διαφωνούν με την απόφαση για δημοψήφισμα

Το μπλοκ των υποστηρικτών του Πρωθυπουργού εμφανίστηκε ενισχυμένο με τον Μιχάλη Χρυσοχοΐδη, ο οποίος τάχθηκε αναφανδόν υπέρ του δημοψηφίσματος (υπέρ τάχθηκαν ακόμη οι Γ. Παπακωνσταντίνου, Δ. Ρέτσας, Χ. Καστανίδης, Π. Μπεγλίτης, Χρ. Παπουτσίς αλλά και αρκετοί αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί.

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ πρόκειται να συγκληθεί άμεσα (μάλλον τη Δευτέρα) προκειμένου να συζητήσει – και ενδεχομένως και να αποφασίσει – σχετικά με την απόφαση του Γιώργου Παπανδρέου να προκηρύξει δημοψήφισμα.

Η απόφαση να συγκληθεί η ΚΟ

εντάσσεται εμφανώς στην προσπάθεια αποφόρτισης της έντασης που προκάλεσε στο εσωτερικό της η απόφαση για το δημοψήφισμα, ενώ το γεγονός ότι αναγγέλθηκε παραμονές της κρίσιμης ψηφοφορίας για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση σχετίζεται άμεσα με την προσπάθεια να διαψευστούν οι εκτιμήσεις ότι η πρόταση για το δημοψήφισμα δεν θα συγκεντρώσει στη Βουλή την απαιτούμενη πλειοψηφία των 151 βουλευτών.

Η πρόταση για τη σύγκληση της ΚΟ είναι μία από τις αποφάσεις που έλαβε το Υπουργικό Συμβούλιο κατά την πολύωρη συνεδρίαση (διήρκεσε πάνω από 7 ώρες) η οποία ολοκληρώθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες χθες. Την πρόταση διατύπωσε ο Κ. Σκανδαλίδης και την αποδέχθηκε ο Πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου.

Φραστικό επεισόδιο Ξυνίδης - Ραγκούση

Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ του Γιάννη Ραγκούση, παραλίγο να προκαλέσει έκρηξη στο Υπουργικό Συμβούλιο. Ο υπουργός Υποδομών υποστήριξε ότι «δεν έχουμε τη νομιμοποίηση να διεξαγάγουμε δημοψήφισμα για ένα τόσο μέγας σημασίας εθνικό θέμα όπως είναι η ευρωπαϊκή πορεία της χώρας» και πρόσθεσε ότι «με το δημοψήφισμα, το οποίο είναι πολύ πιθανό να χάσουμε, κινδυνεύουμε να οδηγηθούμε σε ιστορική ήττα για την παράταξη». Πρόσθεσε ακόμη ότι οι βουλευτές που διαχωρίζουν τη θέση τους από βασικές επιλογές

της κυβέρνησης οφείλουν να παραιτούνται.

Όταν πήρε τον λόγο ο αναπληρωτής υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης Σωκράτης Ξυνίδης, απευθυνόμενος σαφώς στον κ. Ραγκούση του υπέδειξε πως «είναι καιρός να προσγειωθούν οι μεταφυσικές ανησυχίες του στην πραγματικότητα». Και σημείωσε: «Αν πρέπει να παραιτούνται οι βουλευτές που διαφωνούν, αντιστοίχως δεν θα πρέπει να παραιτούνται και οι υπουργοί που διαφωνούν». Το επεισόδιο έληξε με παρέμβαση του Πρωθυπουργού.

Πώς έγινε η στροφή για το ερώτημα

ΥΠΟ ΤΟ ΒΑΡΟΣ των ασφυκτικών πιέσεων του γαλλογερμανικού άξονα η κυβέρνηση φαίνεται πως αλλάζει πλέον το ερώτημα που θα τεθεί ως δίλημμα στον ελληνικό λαό στο δημοψήφισμα της 4ης Δεκεμβρίου.

Η στροφή της κυβέρνησης, που αρχικώς ανέφερε ότι το δημοψήφισμα θα αφορά τη νέα δανειακή σύμβαση για τη χώρα, άρχισε να φαίνεται κατά την προχθεσινή συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπου αρκετοί υπουργοί ζήτησαν να μην κλειδώσει η διατύπωση του ερωτήματος.

Ο Γιώργος Παπανδρέου κατά την παρέμβασή του ανέφερε επί λέξει: «Το δίλημμα δεν είναι "αυτή ή άλλη κυβέρνηση". Το δίλημμα είναι "ναι ή όχι στη σύμβαση", "ναι ή όχι στην Ευρώπη", "ναι ή όχι στο ευρώ"».

Επειτα από μερικές ώρες, τα ξημερώματα της Τετάρτης ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Ηλίας Μόσιαλος ανακοίνωσε ότι θα συγκροτηθεί υπουργική επιτροπή που θα «επεξεργαστεί τα διαδικαστικά αλλά και τα ερωτήματα της διαδικασίας».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ. Τις σκέψεις της κυβέρνησης να μην εστιάσει τελικώς στα ερωτήματα του δημοψηφίσματος μόνο στη νέα συμφωνία για την Ελλάδα επικαλούνταν λίγες ώρες αργότερα και οι «Financial Times», που ανέφεραν σε άρθρο τους ότι το δίλημμα ενώπιον του οποίου θα τεθεί ο ελληνικός λαός θα αφορά την παραμονή ή όχι της χώρας στην ευρωζώνη και όχι να εγκρίνουν ή να απορρίψουν τους όρους της επόμενου σχεδίου διάσωσης της χώρας. Αντιθέτως σύμφωνα με τους «FT», θα τους ζητηθεί να απαντήσουν σε ένα ευρύτερο ερώτημα επικεντρωμένο στην διατήρηση ή μη της Ελλάδας στον πυρήνα των 17 της ευρωζώνης. Είναι ενδεικτικό ότι η εφημερίδα επικαλούνταν πληροφορίες από πηγές που βρίσκονται πολύ κοντά στο κυβερνών κόμμα. Οι συγκεκριμένες πληροφορίες επιβεβαιώθηκαν αργά τη νύχτα κατά την διάρκεια των κοινών δηλώσεων Μέρκελ - Σαρκοζί, οι οποίοι ευθέως είπαν ότι οι Έλληνες πολίτες θα πρέπει να απαντήσουν εάν επιθυμούν η χώρα να παραμείνει ή όχι στην ευρωζώνη.

Να σημειωθεί πάντως ότι η φημολογία περί επικέντρωσης του ερωτήματος του δημοψηφίσματος στην έξοδο ή όχι από το ευρώ προκαλεί ήδη αντιδράσεις εντός της κυβέρνησης, καθώς στελέχη της επισημαίνουν ότι τέτοια ερωτήματα ανακινούνται κατά καιρούς από το ΚΚΕ και τον ΣΥΡΙΖΑ.



Στιγμές προβληματισμού αλλά και... χαλαρότητας χθες στη Βουλή. Στη φωτογραφία διακρίνονται (από πάνω αριστερά και δεξιόστροφα) Βάσω Παπανδρέου, Άγγελος Μανωλάκης, Παναγιώτης Ρήγας, Μανόλης Στρατάκης, Γρηγόρης Νιώτης, Γιάννης Διαμαντίδης

Κύμα βουλευτών κατά του δημοψηφίσματος

Και ανησυχία για την έκβαση της ψηφοφορίας για παροχή ψήφου εμπιστοσύνης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ **ΒΟΥΛΑ ΚΕΧΑΓΙΑ**
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΑΘΑΣ

Σε αναμμένα κάρβουνα κάθεεται η κυβέρνηση μετά τις δραματικές εξελίξεις στις Κάννες που μπλοκάρουν την εκταμίευση της έκτης δόσης, καθώς εκτιμάται ότι τίποτε δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένο σε σχέση με την ψηφοφορία της Παρασκευής για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης.

Μέχρι αργά χθες το απόγευμα οι πληροφορίες της κυβέρνησης συνέκλιναν στο ότι θα εξασφάλιζε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία χωρίς να τεθεί θέμα απώλειας της δεδηλωμένης. Ωστόσο οι αποφάσεις των Καννών και οι δηλώσεις Μέρκελ και Σαρκοζί περί διενέργειας δημοψηφίσματος που θα προτάσσει ως δίλημμα την παραμονή μας ή όχι στην ευρωζώνη δημιούργησαν νέα δεδομένα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ.

Αργά χθες τη νύχτα βουλευτές της συμπολίτευσης από όλες τις τάσεις και τα ρεύματα δήλωναν έκπληκτοι και απογοητευμένοι από τις εξελίξεις, αποφεύγοντας να ξεκαθαρίσουν με σαφήνεια τι θα πράξουν στην ψηφοφορία της Παρασκευής. Ωστόσο ορισμένοι από αυτούς, απορρίπτοντας κατηγορηματικά την προοπτική δημοψηφίσματος, έλεγαν ότι θα πρέπει να δρομολογηθούν εξελίξεις...

Ο βουλευτής Β' Πειραιώς Δημήτρης

Λιντζέρης δήλωσε στα «ΝΕΑ» πως δεν πρέπει ούτε κατά διάνοια να συνεχιστεί η συζήτηση για το δημοψήφισμα και τόνισε: «Το ελάχιστο που μπορεί να κάνει τώρα ο Πρωθυπουργός είναι σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να προβεί σε σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας. Αυτό σημαίνει ότι θα παραιτηθεί και θα οριστεί πρωθυπουργός κοινής αποδοχής. Αμέσως μετά να συνεχιστούν οι συζητήσεις για την υλοποίηση της νέας συμφωνίας και όταν αυτή οριστικοποιηθεί να οδηγηθεί η χώρα σε εκλογές».

«ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΝΟΗΜΑ». Στο ίδιο πνεύμα ο βουλευτής Καρδίτσας Νίκος Σαλαγιάννης είπε στα «ΝΕΑ»: «Εμείς στο ΠΑΣΟΚ πρέπει να μπορούμε να κοιτάζουμε τον εαυτό μας στον καθρέφτη. Οσα συμβαίνουν αυτές τις ημέρες καθιστούν επιτακτική τη συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής ενότητας. Η αποψινή βραδιά ήταν ταπεινωτική. Δεν υπάρχει καμία έννοια να συζητούμε πια για δημοψηφίσματα. Πρέπει να δούμε τις επόμενες κινήσεις...».

Επίσης, η βουλευτής Θεσσαλονίκης Εύα Καϊλή που με επιστολή της υπονοούσε ότι δεν θα δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, ξεκαθάρισε χθες στα «ΝΕΑ» ότι «για μένα το δημοψήφισμα είναι κόκκινη γραμμή. Δεν περνάει...».

Πιο ήπιος αλλά εμφανώς προβλη-

ματισμένος ο βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας Ανδρέας Μακρυπίδης τόνιζε: «Η κρίσιμη κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε απαιτεί υπευθυνότητα, σοβαρότητα, νηφαλιότητα και ψυχραιμία από όλους μας προκειμένου οι όποιες επιλογές μας να διασφαλίζουν και την ενότητα της παράταξης αλλά και την προοπτική της χώρας μας στην κατεύθυνση της εξόδου από την κρίση».

Η ανησυχία που έχει κυριεύσει το κυβερνητικό επιτελείο σχετίζεται πλέον με τη στάση των αντιδρώντων βουλευτών το επόμενο διάστημα, στην ψηφοφορία για το δημοψήφισμα, ακόμη και στην περίπτωση που η κυβέρνηση υπερβεί τον κάβο της παροχής ψήφου εμπιστοσύνης. Ουδείς στο κυβερνητικό επιτελείο ήταν χθες το βράδυ σε θέση να διαβεβαιώσει ότι θα συγκεντρωθεί η απαιτούμενη πλειοψηφία για την ενεργοποίηση των διαδικασιών του δημοψηφίσματος. Υπενθυ-

μίζεται ότι σαφή μηνύματα κατά του δημοψηφίσματος έχουν στείλει ήδη στην κυβέρνηση η Βάσω Παπανδρέου, αλλά και οι Οδυσσέας Βουδούρης, Τόνια Αντωνίου, Χαρά Κεφαλίδου, Κώστας Καρτάλης, Μίμης Ανδρουλάκης και Δημήτρης Βαρβαρίγος. Επίσης η πρώην υπουργός Κατερίνα Μπατζελί δήλωσε στον Σκάι ότι θα πιέσει όσο μπορεί για τον σχηματισμό οικουμενικής κυβέρνησης, ενώ όταν ρωτήθηκε για τη στάση που θα τηρήσει στη Βουλή την Παρασκευή ανέφερε πως «όλα συζητούνται...».

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ. Εν τω μεταξύ, με φόνο την πρόταση Παπανδρέου για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος άρχισε χθες στη Βουλή η συζήτηση για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση.

«Κάποιοι θεωρούν ότι μπορούν οτιδήποτε είναι πασοκικό, κυβερνητικό, να στοχοποιηθεί, να στιγματιστεί. Τους λέμε εκ προοιμίου να μη διανοούνται ότι μπορεί να λεηλατηθεί ο χώρος του ΠΑΣΟΚ», δήλωσε ο υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης Δημήτρης Ρέππας. Από την άλλη σύσσωμη η αντιπολίτευση ζήτησε την άμεση προσφυγή στις κάλπες, κατηγορώντας προσωπικά τον Πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου πως «βάζει το προσωπικό του συμφέρον πάνω από το συμφέρον της χώρας και θέτει εκβιαστικά δίλημμα-τα στον λαό».



Πολλοί δήλωναν έκπληκτοι και απογοητευμένοι από τις τελευταίες εξελίξεις χθες το βράδυ



Η αντισύνοδος γίνεται στη Νίκαια

ΣΕ ΑΠΟΣΤΑΣΗ 30 χιλιομέτρων από το «φρούριο των Καννών», στη Νίκαια, και μάλιστα σε μια εργατική συνοικία, περιόρισαν οι γαλλικές Αρχές τους χιλιάδες διαδηλωτές εναντίον της παγκοσμιοποίησης, οι οποίοι έφτασαν από κάθε γωνιά της Γαλλίας καθώς και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στη Νίκαια, οι διαδηλωτές διοργανώνουν την αντισύνοδο G20, με τον τίτλο: «Πρώτα οι άνθρωποι, όχι τα οικονομικά». Εως και 12.000 άνθρωποι, σύμφωνα με τους διοργανωτές, συμ-

μετείχαν στη χθεσινή πορεία διαμαρτυρίας. Στη φωτογραφία, διαδηλωτές με μάσκες ξένων ηγετών (από αριστερά προς τα δεξιά), της Ντίλμα Ρουσέφ (Βραζιλία), του Ντμίτρι Μεντβέντεφ (Ρωσία), του Μανμοχάν Σινγκ (Ινδία), του Ντέιβιντ Κάμερον (Βρετανία), του Μπαράκ Ομπάμα (ΗΠΑ), του Τζέικομπ Ζούμα (Ν. Αφρική), της Άνγκελα Μέρκελ (Γερμανία) και του Νικολά Σαρκοζί (Γαλλία) σπλητεύουν τη μη υιοθέτηση του πολυσυζητημένου φόρου Τόμπιν.

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΩΝ G20 Στο τραπέζι η ευρωζώνη και η παγκόσμια οικονομία

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ θέματα της συνόδου των ηγετών της Ομάδας των Είκοσι (G20) σημαντικότερων οικονομικών του κόσμου είναι η ευρωζώνη και η παγκόσμια οικονομία. Από τα αποτελέσματα της συζήτησης γι' αυτά θα εξαρτηθούν πολλά άλλα σημεία της ημερήσιας διάταξης του G20. Αρχής γενομένης από τη συμμετοχή μη ευρωπαϊκών χωρών - ιδιαίτερα της Κίνας, της Βραζιλίας και της Ρωσίας - στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ).

Ομως υπάρχουν αρκετά προβλήματα. Ο εύθραυστος, όπως αποδείχθηκε, χαρακτήρας του σχεδίου διάσωσης μπορεί να καθυστερήσει τη συμμετοχή αυτή, περιπλέκοντας ακόμη περισσότερο την κατάσταση στη Γηραιά Ηπειρο. Οι Ευρωπαίοι είναι σίγουροι ότι θα πιεστούν από τους εταίρους τους, οι οποίοι τους κατηγορούν ότι με τα προβλήματα της ευρωζώνης καθυστερούν την παγκόσμια ανάκαμψη. Από την άλλη, η Κίνα μπορεί να θέσει όρους για οποιαδήποτε δάνεια, όπως να αποκτήσει μεγαλύτερη πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές ή να λάβει πολιτική υποστήριξη στις διενέξεις της με την Ταϊβάν ή τις ΗΠΑ.

Επίσης η ευρωπαϊκή αναποφασιστικότητα σίγουρα δεν δημιουργεί ένα πλαίσιο ευνοϊκό για την υιοθέτηση ενός φόρου στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, τον οποίο υποστηρίζουν η Γαλλία και η Γερμανία, αλλά γύρω από τον οποίο δεν υπάρχει ακόμη συναίνεση.

Σε δεύτερο ρόλο ο Ομπάμα

Η οικονομική αδυναμία των ΗΠΑ θα τον περιορίσει σε πιο διακριτικό ρόλο

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ **ΝΑΤΑΣΑ ΜΠΑΣΤΕΑ**

Μια νέα εμπειρία αναμένει τον Μπαράκ Ομπάμα στη Σύνοδο Κορυφής του G20, των είκοσι πιο ανεπτυγμένων βιομηχανικά χωρών του κόσμου, που αρχίζει σήμερα στις Κάννες. Λόγω της κρίσης στην ευρωζώνη, ο αμερικανός Πρόεδρος που πάντα συγκεντρώνει πάνω του όλα τα φώτα, φαίνεται ότι θα περάσει σε δεύτερη μοίρα. Εκείνος όμως, με την προεκλογική εκστρατεία στις ΗΠΑ να βρίσκεται ανεπισημως σε πλή-

Λόγω της κρίσης στην ευρωζώνη, ο αμερικανός Πρόεδρος φαίνεται ότι θα περάσει σε δεύτερη μοίρα

ρη εξέλιξη, μάλλον δεν θα μπορέσει να αντισταθεί στον πειρασμό να δώσει συμβουλές στους άλλους ηγέτες.

Στο πρώτο του ταξίδι στο εξωτερικό από την άνοιξη, ο Ομπάμα αναμένεται να φτάσει στις Κάννες σήμερα το πρωί, λίγο πριν από την έναρξη των εργασιών της διήμερης συνόδου. Το βέβαιο είναι ότι ο πιο ισχυρός άνδρας στον κόσμο δεν θα βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής, όπως παραδέχθηκε και η πρώην υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Χέδερ Κόνλεϊ, τονίζοντας ότι «η αναπάντεχη ανακοίνωση για το ελληνικό δημοψήφισμα θα επισκιάσει όλα τα άλλα θέματα, καθώς η κρίση στην ευρωζώνη δεν φαίνεται να ξεπερνιέται εύκολα».

Ο Ομπάμα φυσικά και έχει άπο-



ψη για τα όσα γίνονται στην Ευρώπη, τα οποία μάλιστα επηρεάζουν άμεσα τις ΗΠΑ, καθώς η κρίση του ευρώ μπορεί δυνητικά να συμπαρασύρει τις αμερικανικές τράπεζες, γεγονός που θα επηρεάσει αρνητικά την ανεργία στη χώρα του και θα απειλήσει τις πιθανότητες επανεκλογής του τον επόμενο χρόνο. Γι' αυτό άλλωστε και δεν σταματά



Ο Ομπάμα, όπως λένε αμερικανοί δημοσιογράφοι, θα πρέπει στις Κάννες να αρκαστεί σε χειραψίες και υποστηρικτικές δηλώσεις

Τα χαμόγελα δεν έλειψαν όταν ο γάλλος Πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί (δεξιά) υποδέχθηκε τον κινέζο ομόλογό του Χου Τζιντάο (αριστερά) στο συνεδριακό κέντρο των Καννών. Την ίδια ώρα, πάντως, ο υφυπουργός Οικονομικών της Κίνας Ζου Γκουανγκζιάο δήλωνε ότι το Πεκίνο δεν πρόκειται να εξετάσει σοβαρά να συμμετάσχει σε ενίσχυση του ΕFSF όσο δεν παρουσιάζεται συγκεκριμένο σχέδιο. «Όπως και οι ευρωπαίοι φίλοι μας, δεν περιμέναμε το ελληνικό δημοψήφισμα», είπε ακόμη

τις παραινήσεις προς τους ευρωπαίους ηγέτες για το πώς να χειριστούν την κρίση, προκαλώντας αρκετές φορές τη δυσφορία τους.

Όσο λοιπόν κι αν ο Ομπάμα θα ήθελε, όπως αστειεύονται οι αμερικανοί δημοσιογράφοι, «η Ουάσιγκτον να ήταν πρωτεύουσα της Ευρώπης», θα πρέπει τώρα στις Κάννες να χειριστεί την όλη κατάσταση πολύ διακριτικά, καθώς όπως παρατηρεί ο Ρόμπερτ Σαπίρο, υφυπουργός Εμπορίου στην κυβέρνηση Κλίντον, «οι ΗΠΑ δεν διαθέτουν ούτε τα χρήματα ούτε τη διάθεση να βοηθήσουν την Ευρώπη και έτσι έχουν πολύ λιγότερη επιρροή από ό,τι παλαιότερα». Ετσι μάλλον θα πρέπει να αρκαστεί σε χειραψίες και υποστηρικτικές δηλώσεις, αλλά να αποφύγει να μοιραστεί τις εμπειρίες του για τον χειρισμό της οικονομικής κρίσης στις ΗΠΑ όπως έκανε τον Σεπτέμβριο στην Πολωνία, εκνευρίζοντας τους ευρωπαίους ηγέτες.

**Το παιδί μου πηγαίνει στο Δημοτικό.
Παραμολουντώ την προόδό του στη Γλώσσα με:**

- **Γλωσσικές ασκήσεις** για κάθε τάξη του Δημοτικού
- **Ελέγχω τις γνώσεις μου** για τη Δ', την Ε' και τη ΣΤ' Δημοτικού

Αθήνα
Ζ. Πηγής 18,
τηλ.: 210 3301251
Θεσ/νίκη
Β. Ηρακλείου 47,
τηλ.: 2310 270226
Λευκωσία
τηλ.: 22872101-2

Σαββάλας
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΙΣ

Αποξένωση



ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΛΛΗ μια εβδομάδα. Αλλη μια ανεξαρτητοποίηση.

Η ΕΞΟΔΟΣ της Μιλένας Αποστολάκη από το ΠΑΣΟΚ έχει ασφαλώς ιδιαίτερη ανάγνωση. Εντάσσεται όμως και σε μια στατιστική. Μια στατιστική με χρονική αφετηρία τον Μάιο του 2010 και πολιτικό καταλύτη το Μνημόνιο. Εκτοτε πολλοί και πολλές αποφάσισαν ότι έπρεπε να ανεξαρτητοποιηθούν ή να παραιτηθούν από την έδρα τους ή να συγκροτήσουν νέο κόμμα. Πριν από ενάμιση χρόνο, η πολιτική μας ζωή είχε πέντε κόμματα. Τώρα έχει οκτώ, αν υπολογίσει κανείς τη Δημοκρατική Αριστερά, τη Δημοκρατική Συμμαχία και το Αρμα Πολιτών. Μετράει επίσης πολλούς άστεγους βουλευτές.

ΓΙΑΤΙ; Διότι σε μια χώρα που πάει στο ΔΝΤ, το να κάνεις πολιτική δεν είναι το ίδιο πράγμα. Στην αρχή κάνεις πως δεν καταλαβαίνεις, γρήγορα όμως αυτό δεν είναι δυνατό. Εκεί αρχίζουν τα προβλήματα, μετά έρχονται οι αγωνίες και τα διλήμματα και, τελικά, τα απονενομημένα διαβήματα. Η περίπτωση της Αποστολάκη όμως έχει και προσωπικά χαρακτηριστικά.

ΑΝ ΜΙΑ ΣΑΡΑΝΤΑΡΑ μετράει σαν δύο εικοσάρες, η Μιλένα δεν ήταν βουλευτής του ΠΑΣΟΚ που έχει κλείσει τον πολιτικό της κύκλο, κουράστηκε, βαρέθηκε ή δεν είχε όρεξη να τον παίρνουν καρότσι διάφοροι στα καφενεία της περιφέρειάς του ή στις παρελάσεις. Η Αποστολάκη είχε φυσική δημοτικότητα και μια δεκαετή πορεία στη Β' Αθηνών, τη μεγαλύτερη περιφέρεια της χώρας με παραπάνω από ένα εκατομμύριο ψηφοφόρους. Αυτά είναι κεκτημένα που δεν τα εγκαταλείπεις εύκολα.

ΦΥΣΙΚΑ, το ΠΑΣΟΚ του Μνημονίου δεν έχει σχέση με το ΠΑΣΟΚ στο οποίο προσεχώρησε ενθέρμως ως εικοσάρα η Μιλένα. Περισσότερο όμως από αυτό, η έξοδος της Αποστολάκη αποτυπώνει την ψυχική απομάκρυνση ενός τμήματος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ από τον Γιώργο Παπανδρέου και τους ανθρώπους του. Μια ψυχική αποξένωση που έχει να κάνει με τη συχνά απάνθρωπη μεταχείριση που ο Παπανδρέου επιφυλάσσει στους βουλευτές – όπως και στους συνεργάτες του. Η μεταχείριση αυτή σημαίνει ότι αποκλείεται από την κυβέρνηση ή βγαίνεις από αυτήν με τρόπο αυθαίρετο, που δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη τις συνέπειες για τον βουλευτή.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ έγινε υφυπουργός στον ανασχηματισμό του περασμένου Σεπτεμβρίου και ξέγινε υφυπουργός έπειτα από εννέα μήνες. Το αν είχε πάει καλά ή άσχημα στο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπου τοποθετήθηκε για άγνωστος λόγους και δούλεψε αγόγγυστα, είναι αδιάφορο. Φταίει ότι ήταν βενιζελική το 2007; Πόσο βενιζελικοί είναι όμως σήμερα οι βενιζελικοί; Και πόσο βενιζελικός είναι ο ίδιος ο Βενιζέλος ως αντιπρόεδρος; Αγνωστον. Αυτό που όμως είναι γνωστό είναι ότι κάποιοι βενιζελικοί παραμένουν βενιζελικοί ώστε να μη βρίσκουν ούτε σκαμπό στην κυβέρνηση. Ισχύει, ας πούμε, για τον Κώστα Καρτάλη ή τον Νάσο Αλευρά. Όλα αυτά, ενώ γκράντε χαρτοφυλάκια πήγαν σε εξωκοινοβουλευτικούς, «κηπουρούς» ή «υπηρέτες» του προέδρου του ΠΑΣΟΚ.

ΑΥΤΟ το μπες-βγες, σήκω-κάτσε, ψήφισε το Μνημόνιο ή το Μεσοπρόθεσμο ή τη νέα δανειακή σύμβαση ή πάρε θέση υπέρ του δημοψηφίσματος κάποια στιγμή κουράζει. Οπότε ισχύει το γνωστό σχήμα που οδηγεί κάποιον ή κάποια από την απογοήτευση στην αποξένωση, στην αποχώρηση.

mhtro@dolnet.gr

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ

Σε πανικό



ΤΟΥ Ι. Κ.
ΠΡΕΤΕΡΤΕΡΗ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ Υπουργικό Συμβούλιο και πριν από την ψηφοφορία εμπιστοσύνης, η εικόνα που έχω είναι μια κυβέρνηση σχεδόν σε πανικό – το τελευταίο που χρειάζεται σήμερα η χώρα...

Η ΕΝΤΥΠΩΣΗ δεν είναι καινούργια.

ΕΔΩ ΚΑΙ ΜΗΝΕΣ η κυβέρνηση ψάχνει εναγωνίως κάποιους να μοιραστούν μαζί της τον λογαριασμό. Πρώτοι αποδέκτες της πίεσης ήταν τα κόμματα της αντιπολίτευσης και κυρίως η ΝΔ. Χωρίς αποτέλεσμα. Τελικώς, φαίνεται ότι αποφάσισαν να μοιραστούν τον λογαριασμό με τον ελληνικό λαό και κάπως έτσι οδηγηθήκαμε στο δημοψήφισμα.

Η ΑΓΩΝΙΑ αυτή δεν είναι τυχαία, ούτε ασυνήθιστη για τα ελληνικά πολιτικά ήθη.

ΑΦΟΡΑ ΚΥΡΙΩΣ τις προοπτικές της δικής τους πολιτικής επιβίωσης. Την εξέφρασε με τον πιο αυθεντικό τρόπο ένα από τα πιο αυθεντικά πρόσωπα του ΠΑΣΟΚ, ο Κ. Σκανδαλίδης. Δικαιολογώντας χθες το δημοψήφισμα είπε (περίπου) ότι «δεν θα κάτσουμε εμείς να πάρουμε τις αποφάσεις για να έλθει μετά ο Σαμαράς να κερδίσει τις εκλογές!».

ΕΙΝΑΙ η αγωνία ανθρώπων για τους οποίους η πολιτική δεν αφορά την ουσία της διακυβέρνησης του τόπου αλλά περιστρέφεται αποκλειστικά γύρω από την κατοχή της εξουσίας, στην οποία οδηγούν οι εκλογές. Είτε τις κερδίζουν είτε τις χάνεις, είτε τις ξανακερδίζεις, αυτό είναι όλο το ζητούμενο. Στο ενδιάμεσο δεν είσαι υποχρεωμένος να κάνεις τίποτα περισσότερο...

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ είναι ότι – ευτυχώς ή δυστυχώς – αυτό το (διακομματικό) μοντέλο πολιτικής χρεοκόπησε τη χώρα. Μαζί της χρεοκόπησε και το ίδιο. Αλλά εξακολουθεί, όπως φαίνεται, να διαθέτει υποστηρικτές.

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ακόμη άνθρωποι στην κυβέρνηση και στην αντιπολίτευση που προσεγγίζουν τα γεγονότα και τις εξελίξεις μέσα από το πρίσμα μιας σκοπιμότητας: «Τι μας συμφέρει!». Αν έκριναν ότι τους συμφέρουν καλλιστεία γυμνισμού είμαι βέβαιος ότι θα έτρεχαν τσίτσοι στην Ομόνοια.

ΠΩΣ, ΟΜΩΣ, περιμένετε οι ίδιοι άνθρωποι να βγάλουν τη χώρα από την κρίση όταν εμφανίζονται απρόθυμοι να σταθούν πάνω από τον εαυτό τους και αδύναμοι να σηκώσουν στους ώμους τους το γενικότερο συμφέρον;

ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ, ας πούμε, μπορεί να οδηγήσει την ευρωζώνη και τη χώρα στο χάος, αλλά γι' αυτούς η κουβέντα είναι ποιος θα βγει κερδισμένος στο εσωτερικό νταραβέρι.

ΔΥΣΤΥΧΩΣ, αυτά είναι τα κυβικά τους. Περιορίζονται σε κόλπα, εφευρήματα και κουτοπονηριές για να συντηρούν την ψευδαίσθηση ότι ο τόπος διαθέτει ηγεσία, κυβέρνηση και πολιτικούς.

Ο ΜΠΕΝΖΑΜΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝ έγραφε κάποτε ότι οι πολιτικοί χωρίζονται σε «ανθρώπους των πεποιθήσεων» και σε «ανθρώπους των περιστάσεων». Πλην των δικών μας. Οι οποίοι αποδεικνύονται ταυτοχρόνως και κενοί πεποιθήσεων και ανάξιοι των περιστάσεων.

jpretenteris@dolnet.gr

Αποταμιευτικός
Λογαριασμός
«ΑΞΙΖΕΙ»



Κάθε προσπάθεια αξίζει επιβράβευση.

Αποταμιευτικός Λογαριασμός «ΑΞΙΖΕΙ» με επιτόκιο 3%* για όλους!

* Το επιτόκιο 3% είναι μικτό ετησιοποιημένο και ισχύει για κάθε μήνα που το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι τουλάχιστον 300€ και υψηλότερο κατά 1€ από αυτό του προηγούμενου. Σε αντίθετη περίπτωση, ισχύει επιτόκιο 0,10%.

18218

www.piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ